

CENA lista: U preplati za ditaru god. K 45., za polugodište K 34., trimesecno K 13., mesecno K 4.—, u maloprodaji 16. Kl pojedini broj. OGLOŠLJ primaju se u pravilu na trgu Pustora 1.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOSIP KRMPOVIĆ u Puli, trg Custoza 1. Uredništvo: Sifanska ulica br. 24 — Odgovorni urednik IVAN MARKON u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju. Čak rat. ans. pošt. Sted. 26.796.

HRVATSKI LIST

izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

U Puli, utorak 27. kolovoza 1918.

Godina IV.

Potrebe današnje naše politike.

Stanje, u kojem se danas nalazi čitava Evropa, a pogotovo naš narod, je prozazno stanje, jer nema sumnje, da će se u nas prilike bitno promeniti. S dojakočnjim sistemom izigravanja i zabavljivanja neće naša vlast izći na kraj. Nema tu mnogo reči i mnogo mnenja, nema mnogih pregovaranja: jugoslavensko, češko i poljsko će se pitanje rešiti na svaki način.

Rešit će se u onom duhu, u kojem će se preporoditi beli svet, u duhu pravednosti i demokratizma. Samo one države, koje budu neograničeno priznale načelo narodne i staličke pravednosti, koje se budu odrekle svakog imperijalizma, koje budu pružale narodima ili narodu jamstvo za slobodni i nesmetani razvitak, preživjet će oluj svetskog rata. Posve je jasno, da ugarski vojnik, koji se borio na fronti i žrtvova mnogo više od mađarskog dženitria, neće dopušta, da mu se poriče pravo sudjelovanja na javnom poprištu. Mađarskoj oligarhiji i pruskom junkerstvu odzvonio davno več čas, a to što u njih smotrimo danas, to su tražaj agonije.

Takov je opći položaj, koji zaseca takodjer u politiku našega naroda. I tim prilikama treba da računa naša politika, hoće li biti narodu od koristi. Naši su jedini današnji ciljevi oslobodjenje i ujedinjenje, o ovim ciljevima zavisi cela naša budućnost. Svi programi su iluzorii bez onih uslova, savi kulturni i gospodarski boj bezpredmetan, nemamoli onih glavnih jamstava za nesmetano delovanje na političkom poprištu. O tome nema sumnje, da je ujedinjenje jedino naše jamstvo za budućnost. Hrvati, Srbi i Slovenci, svaki za sebe, bili bi mali narodi, bez važnosti i vrednosti i nesposobni za daljnji opstanak. Ne može ih se uporediti sa skandinavskim narodima, koji su geografski puno bolje simešteni i koji nisu ni jednom na platu. Kao Jugoslaveni ne lebdimo u zraku i nismo optočeni morem kao što je Engleska. Samo kao ujedinjen, 12-milionski narod predstavljamo na našem, za srednju Evropu tako važnom predelu takav stabilan i jak element, koji imade dosta snage u sebi, da se opre tudjem utecaju. Bez ujedinjenja bićemo podešeni medju slične i znatne narode, a Evropa će našu bol pregoreti. Naš će otpor biti slab, naš se vapaj neće čuti, propast čemo neprimećeni, kao prosjek na ulici.

U tom načajanju, za ujedinjenjem nema razlike medju Srbima, Hrvatima i Slovencima, imade razlike samo medju razboritim i nerazboritim ljudima, medju ljudima, što imadu otvorene oči te nitli svesno niti nesvesno ne rade za tudji interes i onima, što danas prislužu na preživele programe, čistog srpskog, hrvatskog ili slovenstva, što se uvek ogradiju i stavljaju uslove za pristup k državi SHS. "Primorske Novine" podeli su ispravno, sve u dve stranke: stranku poštenjaka i stranku mešetara.

Pitanje narodnog ujedinjenja nije pitanje osećaja, već pitanje razbora. Niko neće kazati, ja ču tek onda postati pametan, kad se ti opametiš, već svaki mora nastojati, da svojim primerom osvesti zaostale drugove; neće valjda ludovati, jer mu drugi luduje. A takvo je ludovanje, čuje li se od Hrvata, da bi se on pojugoslavenio, samo kad bi znao, da će to i Srbu učiniti i obratno. Takvi su ljudi jednaki vatrogascima iz susednih selja, što se prepuru, kojoj opći priпадa kuća, a kuća međutim izgorela. Ako Srbu ne znađu zdravo misliti, ne treba Hrvatima, da se odriču svoje pameti i obratno. A naša kuća gori a kuća je zajednička.

Konačno možemo mi dozvati na pamet ljudima, koji ne mogu izići iz začaranog kruga strančarenja: Istra, Slovenija i Dalmacija ne pripadaju nijednoj stranci, nijednom pojedinom jugoslavenskom narodu, već ujedinjeni Jugoslaviji a valjada i mi imade kod toga našu reč, pošto ujedinjenje zavisi o našoj slobodnoj volji. Nikad neće se ovezati pokoriti strančarskoj volji pojedinih uskogrundnih političkih skupina u Banovini. Žaliti bi morali jedino to, što smo toliko a žalbože u tom slučaju uzaludno radini. Istra, Dalmacija i Slovenija priklopiti će se jedino ujedinjenom troimenom narodu S. H. S. To neka pamte oni političari, kojima žalostna jedna i bezmiserna prošlost zastire pogled u budućnost. I mi Istrani, Slovenci i Dalmatinci imade pravo da stavimo zahtjeve.

U našem političkom načajanju moramo da se sasvim okanimo starih i tričarskih pogleda na sve. Bilo bi već odavna vreme, kad bi se u Banovini prestalo deliti stranke u nagodbenjačke i protunagodbenjačke, u hrvatsko državno-pravne i hrvatske državno-pravne. To bi znacilo, da se hoće banovinsku politiku proširiti na sve ostale delove Jugoslavije, dakle i one, što nisu imale hrvatskog državnog prava niti su sklopile nagodbu s Ugarskim.

Znači dakle bezmislicu. Naši političari nisu još primetili, da su ovim nagodbama i državnim pravima prouzročili samo mađarsku podiobu stranaka na jugoslavenske prilike, da ona ista trulež, što zaudara iz mađarskog stranačkog života, širi svoj otrov takodjer u Hrvatskoj. Slovenci nisu nikad imali državnog prava, a bogme, ni mi u Istri. Ali to ne preči, da težimo za narodnim oslobodjenjem i ujedinjenjem i da imade na ove naše postulate barem onoliko prava, kao svi ostali državno pravni narodi. Nema dakle smisla, da se cepimo po načelima, što ih provincijalna hrvatska politika stvorila, jer se hrvatski provincijalizam ne dade primeniti na sve ostale jugoslavenske pokrajine i jer bi bilo ludo boriti se za načela, koja za narod nemaju važnosti i koje ne odgovaraju naravnim tendencijama i potrebama naroda. Voditi kulturni i gospodarski boj značilo bi isto, što graditi kuću, pre nego li znade, kuda će teći ulica.

Glavna zadača je naše politike u današnjem trenutku, da provedemo ono, što su na uzoran način već izvršili Slovenci, da bez razlike stranačkog i kulturnog mišljenja okupimo sve sposobne i poštene naše političare u jedno kolo. Cilj je svima oslobodjenje i ujedinjenje, bez kojih nema ni kulturnog i gospodarskog političkog programa.

Na ovaj članak, primljen od našeg prijatelja, koji se nalazi u Zagrebu, imali bismo primetiti samo to, da bi članak imao mnogo više smisla, kad bi bio saopćen u kakvom zagrebačkom dnevniku. K nama još, hvala Bogu, nije prodrio strančarstvo iz Banovine, pa nadajmo se, da niti ne će, a sa druge strane mi odavle ne čemo izlečiti žalosne prijatelje u političkom životu u banovini.

Jedina naša zadača je danas, da ne poslužimo u Banovinu, već da sami sebe što bolje izgradimo dobre sile pripravimo za rad, a naša politička društva obnovimo.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

B eč, 26. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko bojište: U području Asolone uspešni bojevi pred straža. — U noći na 25. kolovoza napadoče naši letači, proganjajući neprijateljsko jačo letala, uzletište kod Padove te prouzročile, znatnu štetu. — Albanija: Protuofenziva g. o. pl. Pflanzer-Baltina doveća je jučer do osvojenja Flerija i Berata. Time su opeta u našoj ruci ova mesta, kojih posed su Talijani pred 6 sedmica pozdravili kao odlučan preobrat u Jadranskom pitanju. Fieri pada posle krvavih bojeva po cestama i kućama. Žapočelo je proganjanje uzmičućeg neprijatelja. Jučer rano u jutro provališe naše junačke, svim poteškoćama bojišta dorasle čete u opkoljujućem napredovanju u Berat. Malo za tim je neprijatelj bačen iz vladajućih visina Spiragri i Sinja. I na gornjem Devoliju na boriocima i ratnom materijalu su veoma veliki. — Poglavlja generalnog stožera.

Nemački.

B eč, 26. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestola Rupprechta i pl. Böhna: Pretpoljski bojevi kod Bailleula i severno od Scarpe. Zapadno od Croivillesa zaustavljene su neprijateljske navale u našoj vatri. Vizefeldwebel Göbel rastreljio je sa svojom strojnom puškom 4 oklopljena voza, potčasnik Hene rastreljio je sa lakin bacalima mina 3 oklopljena voza. Na obim stranama Bapaumea nastavio je neprijatelj svoje navale medju Saint Legerom i Martinpouchom. Visoka primena pešadije i oklopljenih vozova imala je, da tu isili prodor kroz naš front. Gde je neprijatelj bio suzbijan u vatri i protuudarcem, sveže su sile navalile sve na novo provadiale. Njegove su se navale u svemu izjavile. Tok bitke bio je u pojedinostima sledeći: Neprijatelj je provalio u našu liniju koja teče zapadno od Moryja — zapadno od Bapaume — Martinpoucha. Severno od Bapaumea zaustavljene mesne pripreme naših pričuva neprijatelja na istočnom rubu Moryja, kod Favreula i zapadno od Bapaumea. Daljnje su se navale razbile pred ovom linijom. Jugozapadno od Bapaumea sunuo je neprijatelj medju Tillonyjem i Martinpouchom prema Gueudecourtu i Fleresu. Pruske pukovnije i mornarička pešadija bacile su u krepkoj protunavalni natrag u liniju Tillouy — Martinpouch. Oba su kraja bila opeta zauzeta. Mnogobrojni oklopljeni vozovi leže rastreljeni pred i za našim linijama. Tekom popodneva približio se je neprijatelj našoj, od fronte na Ancre odalečenoj liniji, Bacentin — Le Petit —

Carnoy — Suzanne. Suzbite su jače navale, koje su na veće provedene medju Carnoyem i Sommeom. Južno od Somme ustalo se neprijatelj kraj više struktih navala na Cappy i Fontaine. Na obim stranama rimske ceste suzbismovali. Medju Sommeom i Olsecem nema nikakve osobite bojne dejanosti. Medju Ailleteom i Sommeom napala je pruska garda neprijatelja zapadno od Crecy au Monta, osvojila je visine jugozapadno od Pont sur Mord te je zajedno sa neimačkim lovциma odbila veoma jake navale belih i crnih Francuza. Dovedeno je oko 400 zarobljenika. I severno od Aisne skršile se na veće jake neprijateljske navale. — Vojska skupina nemačkog naslednika prestola: Delomični bojevi na Veslei. — Ludendorff.

Bojevi na zapadu traju.

Berlin, 26. (D. u.) Wolffov ured javlja: Večernji Nemački izveštaj: Proširenje engleskih navala sve do severno od Scarpe. Na obim stranama Bapaume i severno od Somme žestoki bojevi. Navale neprijateljeve ponajviše se slomile. Mestimeno su protu navale još u tečaju. Longueval i Montauban za das izgubljeni, opet su zauzeti. Izmedju Somme i Olsec osim mesnih bojeva severno od Aisne.

Rat.

Engleski izveštaj od 24. kolovoza u večer. Bojevi na bojnoj fronti severno od Somme traju od rana jutra. Mi smo svuda izveli težak pritisak na neprijatelja, te ga ne puštamo na miru. Na celoj našoj navalnoj fronti mi smo napredovali, ma da su stigla neprijatelju pojačanja. U naše je ruke pao znatan broj zarobljenika i mnoštvo ratnog materijala svake vrsti. — Malo posle pola noći navalili su duž severne obale Somme Australci. Zauzeli su Bray na Somme i priveli pri tom znatan broj zarobljenika te nastavili napredovanje s velikom spretnošću i velikom inicijativom. Zauzeli su položaje neprijateljeve u tom kraju. Na njihovom levom krilu napredovale su dalje čete iz Londona i istočnog grofovija noću duž visočine jugozapadno od Alberta i oduve pri tom nekoliko stotina zarobljenika. Na desnom centru jurišale su čete iz Walesa i severnih grofovija preko starog bojišta na Somme iz god. 1916. mimo La Boisselle, Villers, i dvorca Mouquet, kod Thiepvala i Grandcourt. Mi smo osvojili sva ta žilavo branjena sela, ma da je otpor bio odučan, i zarobili smo pri tom preko 2000 zarobljenika. Naše čete našle se opet na obim stranama gorske kose Thiepvala. Napredovanje u istočnom smjeru na levom centru četa iz ist. Laucshire razvilo se kroz dan u žestoke bojeve. Neprijatelj se držao s velikom tvrdokornošću, sve dok nisu naši napredujući odeli posvema opkolili selo. Severno od sela zauzela je novoseelandijska divizija u centru proti Bapaume upravljena napadajima neodoljivom strelovitošću i odličnošću obrambene crte. U šumi Lampart učinili su 400 zaobljenika. Hrabro napredujući zauzeli je Grevillers i Biefvillers te došla do Avensnes-Bapaume. Na granici Bapaume na levom boku te na vale zaposeli su Englezi Irles i napredovali u smeru Šapignes, svidavši jaki otpor kod Arlesa i istočno od Bihogcourt. Na levoj bojnoj fronti bore se engleske i škotske divizije i garde. Na fronti Mory-Croisilles-Neuvilles-Vitasse zauzeli su St. Léger Henin-su-Cojeul i brda istočno od poslednjih mesta. Plen nije još dosad procjenjen. Na engleskoj fronti razvili su se uspešni mesni bojevi. Severno od Scarpe zauzeli smo odsek nemačke bojne crte istočno od Fempoux. Severno od kanala La Bassée zauzeli smo staru englesku bojnu liniju, istočno i severoistočno od Givenchy napredovali smo sve do nemačkih položaja. Postigli smo sve ciljeve noću New Berquin, gde su našle znatan broj mrtvih Nemaca. Jutros napredovali smo na našoj crti severno od Bailleula na fronti od 1600 metara i priveli 50 zarobljenika. Artillerija je potlačila neprijateljsku protunavalu.

* Ustavna reforma i barun Husarek. Bečka "Information" donosi iz krugova češkoga konzervativnoga plemstva dopis o nameravonoj ustavnoj reformi i zadaći, što ju igra barun Husarek. Dopisnik veli medju ostalim: Husarekova zadača je pre svega, da ispunji obećanja, što su ih prijašnje vlade dale Nemcima. Sa velikim reformnim načrtima nema on nista posla. Ove izradjuju potpunoma druge sile, koje će takodjer nacrti izvesti, kada bude došla prava ura. Stalno je već danas, da ide reforma za korenitim preobratom celoga državnog ustroja u

federalističkom smislu. Svi dosadašnji reformni načrti su se skrhalo o nemacki otpor. Zato hoće dati odlučujući činitelji sada najpre Nemcima garancije, da novo državno-uredjenje ne će ugrožavati njihovu ekzistenciju. Takove garancije su također vladine odredbe u nemackoj Češkoj. I samo provedenje ovih garancija, možda niti ne svih, opsiže delokrug baruna Husareka, što ide dalje, to će učiniti drugi.

* **Car Vilim nemackim blakupima.** Na brzojavku odanosti biskupske konferencije u Fuldi odgovorio je car Vilim: Da mogu na pomoć i sudelovao je biskupa uvek računati, napunja me uvek sa zadovoljstvom i pouzdanjem. Okrepimo u našem narodu jasnu spoznaju pogibelji, koja preti od neprijatelja i tvrdi volju, da ćemo svladati sve, što je teško. Onda će Nemačka, o tome sam uveren, biti nepredobiva. Budućnost bit će naša.

* **Za prijateljstvo medju narodima.** Knez Badenski rekao je u svom govoru prigodom godišnjice badenskog ustava, da nemacki narod ne sme slediti uzoru Clemenceaua i Lloyd Georgea, koji će zanestiti neprijateljstvo i osvetu još i s onu stranu mira i nastaviti rat drugim sretstvima. Svi oni, kojima je međusobno prijateljstvo naroda uistinu na srcu, moraju danas biti verni i tvrdi u ufanju, pa neka zvoni reč „liga naroda“ usprkos današnjega mišljenja naših protivnika još i tako sumnivo.

* **Progoni Slovaka u Ugarskoj.** Vodja Slovaka u Ugarskoj dr. Vavro Šrobar bio je, kao Javljaju češki listovi, na odredbu ugarskog unutarnjeg ministarstva dne t. m. uapšen. Dr. Šrobar, lečnik, bio (po Stürghovom uzoru) u Czegiedu internovan, pre svega za to, jer je sudelovao pri demonstraciji prigodom pučkih svečanosti. „Moravske Orlice“ primaju, da je to prvi znak za to, kako hoće Ugarska vlast svojom strahovlalom zaprečiti da se ne bi češko-slovačka ideja raspršila upravo sada, kada su se Slovaci u zajedničkoj svečanoj i obveznoj izjavi u Liptov-St. Miklošu izrekli za tu ideju.

* **Ponovni madžarski izgon.** Urednica „Narodnih listy“ Miloslava Sisova, došla je u Slovačku u posete svojoj rodbini. Čim su madžarske oblasti doznale za njezin dohod, poslale su u kotar vojničku patrulju, koja je stražila mladu Čehinju, noć i dan, da ne bi „bunila“ Slovake. Pred nekoliko dana pak je dobila službeni poziv, neka odmah zapusti Ugarsku, jer je za pet godina prognerana usled pogibelji češko-slovačke propagande. Vojački kordon ju je otpremio do moravske medje i sv. Stepan opet je rešen velike pogibelji. Govori se, da odsada uopće ne će pustiti ni jednog Čeha u Ugarsku.

* **Kako se kod nas rešavaju narodna i pučka pitanja.** Javili smo već, da li se zadnje vreme imalo izvršiti sastanak voditelja i blvših zastupnika Bosne i Hercegovine, da se posavetuju o budućem državnopravnom stajalištu Bosne. Sastanak je bio zabranjen. Baš umorno piše k ovoj zabrani „Arbeiterwille“: „Sastanak je zabranjen i time je sve rešeno. Nišakvog bosanskog pitanja nema više, a niti jugoslavenskog. Jedino ugarska vlast sме o Bosni govoriti, austrijska već davnio ne i da bi možda srpski puk u Bosni samo pitali da li pristaje na pripojenje u Madžarski globus, to je naravski odvile — misli grof Burlan. Tako su narodna i pučka pitanja uvek rešavali, dokle ta rešavanja nisu dovela do raskola.

* **Bugarske stranke bez svojih pisarna.** Unutarnji ministar Takov je rasposlao okružnicu na okružne predstojnike u Staroj i Novoj Bugarskoj, koje imaju otpraviti sve pisane raznih stranaka, jer da se i na puk sabrati pod zastavu sediñjene Bugarske i opustili svaku strančarsku prepirku, da da se hude započeti rad dovršio sa zdrženim silama.

* **Što se zbiva u Rumunjskoj.** Bukarestanski službeni list objavlja sledeći poziv: Čudne, žalosne i zagonečne vesti nam dolaze iz izmučene Moldave. Jedampat čujemo o buni nevernih činovnika, drugi put o štrajku, treći put opet o javnim nemirima i o anarhiji, koja pak nije postala spontano, nego su je prouzročili neki, od vrarga opsedani mužvi našega javnoga života. Osobito su velike neisvjesnosti u željezničkoj upravi. Radnici neka se ne puste zavesti od ljudi koji hoće njima i domovini slabo. — „Slovenski Narod“ pridomeće: Za službeni list uistinu malo čudan poziv. Sto ga je prouzročilo, kakovi su to neredi, to smeju znati samo nemačka, a možda i rumunjska cenzura. Drugi možemo nagadjati.

Domaće vesti.

Poverenici opremne direkcije u c. i kr. arsenu. Kako je poznato, bili su nakon velikih stavki, što su bile provalile meseca sečnja u celoj Austro-Ugarskoj i Nemačkoj, i koje su bile u Nemačkoj utišane silom, a u Austro-Ugarskoj Černinovim obećanjima o krušnom miru i o skorom općenitom miru, izabrani od svake direkcije u puljskom pomorskom arsenalu poverenici, koji bi imali zastupati radništvo. Kad je u Puli buktila radnička stava, a iz Trsta i Beča dolazi na pregovore radnički vodje (talijanskih i nemačkih socijalnih demokrata), bila su ovimo puna usta obećanja. Govorili su da

je radništvo pobedito, da radnička stvar stoji dobro itd. Tamo, gde je danas uredništvo „Difese“, okupljali su se ti vodje i kovali načrt, kako će radnicima izjevati bolju plaću, bolju hrani itd. Mi smo preodvažni, te velimo, da vodje naručeni iz Trsta i Beča, nisu zastupali iskreno radnički interes, no radništvo će znati samo, je li mu i koliko mu je od onog vremena postalo bolje, pa mu prepuštamo da sudi o tome samo, jer bi naš sud mogao biti i neispravan. Nakon tih pregovora bili su izabrani, kako već spomenuto od svake direkcije po nekoliko poverenika, i ti su imali voditi daljnje pregovore i brinuti se ujedno za to, da se ne bi zapostavilo interesu radnika u deljenju hrane, određivanju plaće itd. Kako su ti poverenici dosada izvršivali svoju dužnost, znat će najbolje radništvo samo, pa mu i tu prepuštamo da stvari svoj sud. No kako nas upozoriše radnici nisu poverenici opremne direkcije (Ausrüstungsdirektion) vršili dobro poverenu im zadaću, ili su svoju zadaću shvatili samo tako, da je treba da izrabe u svoju korist. Ti su poverenici bili svrgnuti sa strane vodstva direkcije a bili su postavljeni novi, no bez nadničkog znanja, a ni sami ti novi, nisu voljni vršiti tu svoju zadaću. Jedan je od tih novih dapače nepismen, pa nema sumnje da on ne može ni voditi pregovora ni zastupati radništvo. Budući pak da prema pravilniku, zakonom potvrđenom, imaju radnici pravo, da poverenike izraju oni sami iz svoje sredine, bilo bi poželjno, da vodstvo opremne direkcije prepusti radnicima, da sami izaberu ljudi, u koje će imati najviše poverenja, i koji će također za svoje čine biti radništvu odgovorni.

S blvšim lučkim zapovednikom admiralom Fleiderom oprašta se u svom jučerašnjem broju u dugom članku ovdašnji „Gazettino“. U članku slavi admirala, koji je u teškim vremenima upravlja sudbinom ratne luke, te opisuje njegove zasluge na polju aprovizacije itd.

Plin sloboden. Tvrđavni poverenik oglašuje 26. o. m. Proizvod plina (gasa) otvara se sutrašnjim danom t. j. utorak 27. t. m. u 4 sata posle podne. E da se izbegne zaustavljanju plamena, upotrebljavacci istog, neka izvole pre nego li upale peći otvoriti pipke, te 1—2 časka počekati, tako da se event. mešavina plina, koja je nastala usled neuporabe odstrani.

Aprovizacija. Aprovizaciona komisija javlja, da je pošla u susret željama općinstva time, što je naredila da se zatvori prodavaona u sv. Polikarpu—Verudelli, koja nije potpunoma odgovarala, te je otvorila drugu prostraniju prodavaonu u Veteranskoj ulici u trgovini Ivana Giorgisa.

Istarske učiteljice u Hrvatskoj, Slavoniji i Sremu. Istarske učiteljice, koje su posetile Hrvatsku, Slavoniju i Srem, da si razgledaju krajeve, gde staniće narod iste krvi i istog plemena, vratile su se već natrag u Istru. Gde su bile, koliko su svoj vidik raspršile i narodnu misao učvrstile, nije nam poznato, budući da je celo putovanje bilo pripravljeno potajno, pa smo i o samome boravku u tamošnjim krajevima doznali tekar iz zagrebačkih listova.

Zabrana izvoza hrane iz Hrvatske. Kraljevska vlast u Zagrebu obzstrom na pogibelji aprovizacije vlastite zemlje i usled svakim danom rastućeg izvoza hrane pomoću uprta, kaošto kriomčarenjem, priopćuje da je zabranila izvoz živeža iz Hrvatske i Slavonije bez izvozne dozvole. Protiv prekršitelja postupat će se svom strogošću i osim toga zaplijenit će se živež.

Nabava živeža u Kranjskoj. Službeno se javlja: Zemaljska vlast u Kranjskoj priopćuje, da je izdala podredjenim političkim oblastim upute za pobijanje nedozvoljenog dobavljenja, dotično za menu živeža što se nalaze pod državnom upravom, od strane pučanstva u Primorju. Zemaljska vlast upozoruje na stroge kaznene posledice što su odredjene za prekršitelje te ujedno opaža da je poduzela shodne korake kod zemaljske vlade u Ljubljani kaošto kod prehrambenog ureda u Beču i da budu uzeti u obzir i u buduće od strane vlade u Ljubljani polakšice dane odredbom od 21. listopada 1917. broj 96.844 istog ureda za prehranu u Beču tični se uprta, (ruksaka).

Knjige Dioničke tiskare

mogu se dobiti u podružnici Jos. Krmpotić ulica Franja Ferdinanda br. 3

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrdke Papirnice J. KRMPOTIĆ - Pula

Oglasujte u „Hrvatskom Listu“

Povlašenje poštanskih pristojbine.

Od 1. rujna o. g. unapred povlaštu se razne poštanske pristojbine:

1. Pismo: Za pismo do 20 g plaćat će se 20 para; za svakih daljnjih 20 g, 5 para povlaštu. Pisma su dozvoljena samo do težine od 250 g.

2. Poštanske dopisnice obične 10 para, dvostrukе 20 para.

3. Karte — listovnice: 20 para.

4. Tiskanice: u prometu sa Nemačkom, Ugarskom, Bosnom i Hercegovinom do 50 g 5 para, do 100 g 11 para, za svakih daljnjih 50 g 3 para više. U inozemnom prometu nema nikakve promene.

5. Vrednosna pisma (zatvorena) osim pristojbine na težini, kao kod preporučenih pisma za svakih 300 K 11 para vrednosne pristojbine.

6. Poštanske naputnice: do 50 K 25 para, za svakih daljnjih 50 K 5 para više.

7. Poštanski omoti: (u buduće se moraju predati frankirani) do 5 kg 100 para, do 10 kg 220 para, do 15 kg 320 para, do 20 kg 420 para, za opsežne omote do 5 kg 1'40 K, do 10 kg 3'20 K, do 15 kg 4'70 K, do 20 kg 6'20 K. Za omote sa označenom vrednošću plaća se vrednosna pristojbina od 10 para za svakih 300 K na vrednosti.

8. Žurno dostavljanje u užem okružju mesta žurnog dostavljenja iznosi 1 K za svaki omot, te 60 para za svaku drugu pošiljku. U daljem okružju žurnog dostavljanja bez razlike 2 K.

Pučanstvo se upozorava na ova povlašenja sa opaskom, da se i ovaj put ne namerava dopustiti, da bi se za nedovoljno frankirane pošiljke uzimala samo obična manjkava poštarina.

Dopisi iz Istre.

Mrčana. U nedjeljnom broju „H. L.“ izražao je lep dopis „Cavrano ili Kavran?“ I mi bismo moral, kao i Kavranci pitati kako se naše selo zove, jer svako piše, kako rui na pamet dodje. Talijani Marzana, puk izgovara Mrčana a naša intelligenčija uvera je u školu i društvo Marčana. Koje je od tih triju ispravno ime, mora se čovek pitati? Mislimo ono, koje puk izgovara, a ako Talijani ne mogu izgovoriti Mr...čana, zašto da mi pučko ime zbog njih kvarimo u Mar...čana. Svakako je to i suviše ropska susretljivost! — Inače je i ovde mnogo militavosti, neradinosti, lenosti. Svako se skoro brine samo za se a posljedica je — opšta letargija. Godina je nešto boljeg lani, pa se nadajmo, da će nova pjenica i mlado vino uvesti novi život u naše seljane. Ž.

Vojničke i mornaričke vesti.

U službu dolazi: Garnizonsko nadzorstvo: Natporučnik Grimm; lučko lečničko nadzorstvo na brodu Njeg. Velič. „Alphi“; lečničko nadzorstvo u vojarne mornarice: zdravstveni poručnik dr. Wittinger.

Mali oglascnik

Brodograditelji

Pomorci

Graditelji

Tesari

Bravuri

Radnici u cementu

Kamenolomci

primaju se na radnju uz hranu, stan i plaću

Dyckerhoff i Widmann

akciono društvo

Pula, Hotel „Central“

Rabiljeno pokućstvo

kupuje i prodaje tvrtku

F.W. Barbare

Sišanska ulica.

Velik Izbor

listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Jos. Krmpotić - Pula.

Nove izdaje knjige

Humoristične knjižnice. Lav N. Tolstoj: Tri smrti čim ljudi žive; Arhadij Everčenko: Bezobraznici i druge humoreske, mogu se dobiti u podružnicama Jos. Krmpotić, Pula, ulica Franja Ferdinanda br. 3

Još je vrijeme.

Pristupite osjeguranju ratnog zajma, koje predstavlja opsežno obezbjedjenje obitelji. — Poveljni uvjeti, bez doklada i sporednih pristojbine. — Prijava primata: Osjeguravajući odje c. k. austrijske zaklade za udovice i siročad palih vojnika, Trst, Via Lazzareto vecchio 3, i Kotarski odjeli u Gorici, Cirknici, Sežani, Kopru, na Vološkom, u Puli, Pazinu, Griznjaku, Villa Vicentina, Kermelu, na Cresu, u Lošinju, na Rijeci i na Krku, dalje i banke: Anglo-Austrijska banka, Jadranjska banka, Središnja banka njemačkih štedionica, Kreditni zavod za trgovinu i obrtu, Banca Commerciale Triestina, Banca Triestino-Istriana, Živnostenska banka, banka „Unione“ i druge, konačno: c. k. porezni uredi, općinski uredi i školska ravnateljstva u Trstu, Istri, Gorici i Gradiškoj.